

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
4/17	Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg	25.01.2017

Høringsuttalelse - Forslag om oppheving av vannscooterforskriften

Henvi sning til lovverk:

- Forskrift om bruk av vannscooter og lignende FOR-2013-06-21-701

Vedlegg

- 1 Delegering av myndighet etter vannscooterforskriften § 6
- 2 Høring av forslag om oppheving av vannscooterforskriften
- 3 Brev fra Klima- og miljødepartementet bruk av snøskuter på åpent vann
- 4 Fylkesmannen i Finnmark - Bruk av snøskuter på åpent vann
- 5 Brev fra Sjøfartsdirektoratet i 2000 - Fortolkning av fritids- og småbåtlovens §38

Saksprotokoll i Nordreisa miljø-, plan og utviklingsutvalg - 25.01.2017

Behandling:

Hilde Nyvoll (Ap) og Johanne Olaussen (H) fremmet følgende felles tilleggsforslag:
Fjerde avsnitt siste avsnitt: og sport

Rådmannens innstilling med tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Nordreisa kommune ser det som nødvendig at det opprettholdes en nasjonal særlovgivning som dagens *Forskrift om bruk av vannscooter og lignende* (heretter kalt vannscooterforskriften) som regulerer bruken av vannscooter på ferskvann og sjø, samt snøskuter på åpent vann og lignende motordrevet fartøy.

Som føre-var prinsipp er dette særlig viktig med hensyn til verneområder, støy og ferdsel i folks nærmiljø, viktige friluftsområder, sårbare områder for fugle- og dyrelivet, og som ivaretar brukernes sikkerhet og lovgivers intensjon om håndheving av gjeldende regelverk.

Nordreisa kommune mener forslaget om opphevelse av forskriften ikke tar opp spørsmålet om bruk av snøskuter på åpent vann på en god nok måte.

Dagens forskrift om bruk av vannscooter og lignende har flere forhold som ikke er optimal med hensyn på å ivareta sikkerhet for brukerne, hensynet til andre interesser og mulighet for håndheving. Nordreisa kommune er derfor enig i at regelverket bør endres, men at regelverket gjelder nasjonalt og ikke åpner for at vannscooter eller lignende likestilles med småbåt da hovedformålet med disse transportmidlene er lystkjøring og sport.

Usikkerheten rundt hvordan den skisserte regelverksendringen slår ut, medfører at vurderingen av konsekvensene bygger på et usikkert kunnskapsgrunnlag. Ut fra et føre var perspektiv så bør ikke forslaget vedtas slik det foreligger. Det bør videreføres et nasjonalt regelverk som styrer bruken av vannscooter og lignende fartøy til områder som er egnet til formålet, og der konsekvensene for natur, nærmiljø og friluftsliv- og næringsinteresser er minst mulig. Det ønskes primært en ordning der bruken av vannscooter reguleres på en lignende måte som vi gjør med rekreasjonsløyper for snøskuter, men at det settes av arealer i stedet for traseer. Da vil bruken av vannscooter styres til egnede arealer mens andre områder der slik ferdsel ikke vil være ønskelig holdes stengt.

Rådmannens innstilling

Nordreisa kommune ser det som nødvendig at det opprettholdes en nasjonal særlovgivning som dagens *Forskrift om bruk av vannscooter og lignende* (heretter kalt vannscooterforskriften) som regulerer bruken av vannscooter på ferskvann og sjø, samt snøskuter på åpent vann og lignende motordrevet fartøy.

Som føre-var prinsipp er dette særlig viktig med hensyn til verneområder, støy og ferdsel i folks nærmiljø, viktige friluftsområder, sårbare områder for fugle- og dyrelivet, og som ivaretar brukernes sikkerhet og lovgivers intensjon om håndheving av gjeldende regelverk.

Nordreisa kommune mener forslaget om opphevelse av forskriften ikke tar opp spørsmålet om bruk av snøskuter på åpent vann på en god nok måte.

Dagens forskrift om bruk av vannscooter og lignende har flere forhold som ikke er optimal med hensyn på å ivareta sikkerhet for brukerne, hensynet til andre interesser og mulighet for håndheving. Nordreisa kommune er derfor enig i at regelverket bør endres, men at regelverket gjelder nasjonalt og ikke åpner for at vannscooter eller lignende likestilles med småbåt da hovedformålet med disse transportmidlene er lystkjøring.

Usikkerheten rundt hvordan den skisserte regelverksendringen slår ut, medfører at vurderingen av konsekvensene bygger på et usikkert kunnskapsgrunnlag. Ut fra et føre var perspektiv så bør ikke forslaget vedtas slik det foreligger. Det bør videreføres et nasjonalt regelverk som styrer bruken av vannscooter og lignende fartøy til områder som er egnet til formålet, og der konsekvensene for natur, nærmiljø og friluftsliv- og næringsinteresser er minst mulig. Det ønskes primært en ordning der bruken av vannscooter reguleres på en lignende måte som vi gjør med rekreasjonsløyper for snøskuter, men at det settes av arealer i stedet for traseer. Da vil bruken av vannscooter styres til egnede arealer mens andre områder der slik ferdsel ikke vil være ønskelig holdes stengt.

Saksopplysninger

Klima- og miljødepartementet har sendt forslag om å oppheve forskrift 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende ut på høring.

En oppheving av forskriften vil innebære at det ikke lenger finnes en nasjonalt fastsatt særregulering for bruk av vannscootere, men de generelle reglene for bruk av fartøy vil fremdeles gjelde for bruk av vannscooter. Forslaget innebærer at kommunene gis ansvaret for å regulere bruken av vannscootere i sammenheng med regulering av andre fartøy slik at de lokale interessene blir ivaretatt.

Bruk av vannscooter har lenge vært regulert av egne forskrifter som skiller bruken fra øvrige motoriserte fritidsfartøy. Dagens regelverk ble vedtatt i 2013. Før dette var det i Norge et totalforbud mot vannscooterkjøring der kommunene hadde en begrenset adgang lokalt til å åpne opp områder for vannscooterkjøring. Svært få områder ble åpnet. EFTAs overvåkningsorgan, ESA har hatt innvendinger både mot tidligere regelverk og nåværende.

Av brev fra Klima- og Miljødepartementet datert 24.09.15 har kommunen fått delegert myndighet til å forby eller begrense bruk av vannscooter fra 1.1.16. utenfor forskriftens begrensning.

Dagens vannscooterforskrift (fra 2013) gjelder for bruk av vannscootere og lignende fartøy i Norges territorialfarvann og innenlands farvann, herunder elver, kanaler og innsjøer.

Vannskuterforskriften innbefatter også snøskuter på åpent vann, og vil med lovforslaget legaliseres på lik linje med småbåt. Forskriften stiller i § 3 først opp generelle regler om bruk av vannscooter med krav til CE-merking av vannscooter og krav til aktsom kjøring. Videre gir forskriften i §§ 4 og 5 hovedreglene om bruk av vannscooter. Disse reglene går kort sagt ut på at de særskilte restriksjonene for vannscooter ikke gjelder utenfor forbudsbelter på 400 meter i sjø og 500 meter i ferskvann. I forbudsbeltene er det tillatt med transportkjøring saktere enn 5 knop og med stø kurs for å komme seg ut og forbi forbudsbeltene. Transportkjøringen skal i utgangspunktet skje i farled. All kjøring er uansett forbudt i verneområder, elvestrekninger og innenfor oppmerkede badeområder. Disse reglene gjelder ikke bare vannscooter, men lignende fartøy. Lovgiver tar til ordet for legalisering der man har til hensikt å åpne opp for vannscooter, men ser ikke ut til at man har ikke tatt innover seg at konsekvensen legaliserer alle fartøy som hittil har vært innbefattet av vannscooterforskriften.

Ordnningen fra 2013 er nå evaluert. Formålet med evalueringen har vært å vurdere om regelverket fungerer etter sin hensikt, og Vista Analyse, som gjennomførte evalueringen har sett nærmere på tre temaer: miljø, sikkerhet og kontroll. Rapporten konkluderer med at regelverket ivaretar hensynet til natur og friluftsinnteresser. Videre konkluderes det med at regelverket ikke ivaretar de sikkerhetsmessige sidene ved bruk av vannscooter godt nok, og at regelverket ikke er utformet slik at det er mulig å håndheve og kontrollere. Til slutt konkluderer rapporten med at brukere og publikum opplever at regelverket er vanskelig å anvende i praksis. Klima- og miljødepartementet foreslår å oppheve forskrift av 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende. Opphevingen medfører at den sentrale særreguleringen om bruk av vannscooter faller bort, mens de generelle reglene om fartøy i blant annet havne- og farvannsloven og småbåtloven fremdeles vil gjelde for bruk av vannscooter og lignende fartøy.

Nordreisa kommune har fått forespørsel Nordreisa vannsportklubb om bruk av snøskuter på åpent vann, der kommunen tidligere gitt avslag med bakgrunn i vannscooterforskriften som omfatter bruk av snøskuter på åpent vann. Med oppheving av vannscooterforskriften vil man ikke lenger ha en særlovgivning som regulerer denne type motorferdsel. Her åpnes regelverket opp for bruk av snøskuter på åpent vann på lik linje med hvilken som helst annen motordrevet småbåt der det er åpnet for bruk av fritidsbåter. For Nordreisa kommunes vedkommende vil konsekvensen etter opphøring av vannscooterforskriften være tillat å bruke vannscooter på sjø

og vann over 2 km², og snøskuter på Reisaelva fra sjøen og til nasjonalparkgrensa mens elva er åpen samt Reisavannet.

Redegjørelse for lovverk for bruk av snøskuter på åpent vann: *Brev fra Fylkesmannen i Finnmark til kommunene i Finnmark.*

Småbåtloven

«Småbåtloven § 40 regulerer bruk av "vannscooter og lignende motordrevne mindre fartøy som er konstruert for å føre personer, og som etter alminnelig språkbruk ikke kan betegnes som båter". Det fremgår av annet ledd i bestemmelsen at det er Sjøfartsdirektoratet som i tvilstilfeller avgjør om et fartøy av en viss type omfattes av bestemmelsen.

I brev fra Sjøfartsdirektoratet, datert 30. oktober 2000, fremgår det at det legges til grunn at forbudet mot bruk av vannscooter etter § 38 også omfattet bruk av snøskuter på åpent vann. Sjøfartsdirektoratet la i sin vurdering blant annet vekt på at snøskutere er konstruert for å føre personer, men at den etter alminnelig språkbruk ikke kan betegnes som en båt. Videre vektla Sjøfartsdirektoratet at målet med kjøring med snøskuter på vann sommerstid, i likhet med vannscooterkjøring, er forlystelseskjøring. Videre skrev de at de problemer snøskuteren vil påføre miljøet, i form av høyt støynivå og annen sjenanse for omgivelsene, vil være de samme som ved bruk av vannscooter. Sjøfartsdirektoratet påpekte også at sikkerhetsrisikoen ved å benytte en snøskuter på åpent vann er langt større enn for vannscooter.»

Vannscooterforskriften

«Småbåtloven § 40 ble i 2013 endret fra å være en bestemmelse om et generelt forbud mot bruk av vannscootere til å bli en hjemmelsregel for en forskrift om regulering av bruk av slike fartøy. Det er som nevnt fortsatt Sjøfartsdirektoratet som i tvilstilfelle avgjør om et fartøy omfattes av bestemmelsen.

Med hjemmel i § 40 er det i forskrift 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende (vannscooterforskriften) gitt en forskrift om vannscootere og "lignende motordrevet fartøy". Med "lignende motordrevet fartøy" menes vannmotorsykler, vannmopeder, motorisert surfebrett eller lignende, jf. forskriften § 2 første ledd bokstav b.

Forskriften fastslår i § 4 at bruk av vannscooter og lignende er forbudt i sjø i et heldekkende belte på 400 meter fra land, i verneområder og i et heldekkende belte på 400 meter fra alle verneområder. Videre fastslår bestemmelsen at bruk av vannscooter og lignende er forbudt i vassdrag og innsjøer i et heldekkende belte på 500 meter fra land, i verneområder og i et heldekkende belte på 500 meter fra land og i innsjøer mindre enn 2 km². Sistnevnte forbud følger for øvrig uansett av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4 tredje ledd.

Sjøfartsdirektoratet har i e-post til Miljødirektoratet 14. september 2015 uttalt at i vurderingen av om snøskutere på vann omfattes av vannscooterforskriften, må en se hen til formålet bak småbåtloven § 40 og forskriften. Sjøfartsdirektoratet uttaler at både formålet med bruken av snøskuter på vann (forlystelse), manøvreringsevnen og skadevirkninger/skadepotensiale på omgivelsene er såpass sammenfallende som for en vannscooter, slik at snøskuteren dermed må anses å falle inn under «eller lignende» i § 2 bokstav b og dermed omfattes av forskriften.

Vannscooterforskriften er begrunnet i miljø- og sikkerhetshensyn. Formålet med vannscooterregelverket taler klart for at snøskuter på vann omfattes av forskriften. Departementet ser heller ikke at det finnes argumenter som taler mot en slik tolking. Ut fra dette mener de at det er klart at snøskutere på åpent vann omfattes av vannscooterforskriften og derved av forbudene i forskriften § 4.»

Vurdering

Forslaget om å oppheve vannscooterforskriften medfører at særlovgivningen for vannscooter og lignende fjernes og at vannscooter og lignende motorfartøy likestilles med andre motoriserte fritidsbåter. For Nordreisa kommunes vedkommende vil konsekvensen etter opphøring av vannscooterforskriften være tillat å bruke vannscooter på sjø, vann over 2 km² (Reisavannet) og snøskuter på Reisaelva fra sjøen og til nasjonalparkgrensa mens elva er åpen.

Ordningen fra 2013 har en rekke svakheter og vil være vanskelig å håndheve.

For eksempel vil avstandskravet fra land på 400 meter flere steder bety at lovlig bruk bare kan skje i områder med bølgehøyde som overgår det fartøyet er konstruert for. Samtidig som lovgiver vil oppheve forbudet i den sonen som i dag tar sikte på minst mulig forstyrrelse av verneområder, støy og ferdsel i folks nærmiljø, viktige friluftsområder og sårbare områder for fugle- og dyrelivet.

Med dette bakteppet er det rimelig å foreta justeringer. Vi vet likevel lite om hvordan omfanget av vannscooter og bruken vil utvikle seg dersom den likestilles med øvrige fritidsbåter. Regjeringens forslag vil åpne for mer vannscooterkjøring i høy fart nær land enn det som er tillatt innenfor dagens regelverk. Det vil også gi økt adgang til bruk av vannscooter på store vann. Dvs. vann som er større enn 2 km² og er åpen for bruk av båt med motor. Det er åpning i regelverket for å sette lokale begrensninger for å ivareta ulike hensyn, men det vil i de fleste tilfeller ramme all båttrafikk, og vil kunne føre til begrensninger for tradisjonell bruk av sjøen. Økt bruk av lokale regler kan oppleves som forvirrende for brukerne da det kan bli store forskjeller i den enkelte kommune. Regelverksendringen i 2013 medførte en stor liberalisering av bruken av vannscooter i norske farvann, og har ført til en økning i salget. Det må påregnes at en ytterligere liberalisering av regelverket medfører en betydelig økning i salget og bruken av vannscootere, men det er usikkert hvor stor denne veksten blir. Vannscooter og snøskuter på åpent vann har en annen brukskultur enn fritidsbåter, og selve kjøringen og tilhørende lek er formålet (lystkjøring). Økt tilrettelegging for motorisert lek på sjø og vassdrag vil føre til mer støy og forstyrrelser, også i områder der man ønsker ro og stillhet. Dette kan ha konsekvenser for dyreliv, nærmiljø, friluftsliv og næringsinteresser. Mange av sjøfuglbestandene våre har gått sterkt tilbake i moderne tid. Særlig i yngle og hekketiden på våren og forsommeren vil fuglelivet være utsatt. Usikkerheten rundt hvordan skisserte regelverksendringen slår ut medfører at vurderingen av konsekvensene bygger på et usikkert kunnskapsgrunnlag. Ut fra et føre var perspektiv så bør ikke forslaget vedtas slik det foreligger. Det bør videreføres et nasjonalt regelverk som styrer bruken av vannscooter til områder som er egnet til formålet, og der konsekvensene for natur, nærmiljø og friluftsliv er minst mulig. Det bør være mulig å utarbeide en modell som ivaretar disse hensynene samtidig som det ikke er i strid med ESA sine krav. En måte kan være å regulere bruken av vannscooter på en lignende måte som vi gjør med rekreasjonsløyper for snøskuter, men at det settes av arealer i stedet for traseer. Da vil bruken av vannscooter styres til egnede arealer mens andre områder der slik ferdsel ikke vil være ønskelig holdes stengt.